

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 297/2020-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Euro Data, a. s., IČO 44 271 875, Kvačalova 5, Žilina, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou Highgate Law & Tax, s. r. o., Grösslingová 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ing. Peter Varga, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžfk 24/2018 z 11. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Euro Data, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Euro Data, a. s., IČO 44 271 875, Kvačalova 5, Žilina (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžfk 24/2018 z 11. septembra 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Daňový úrad Žilina (ďalej len „daňový úrad“) na základe výsledkov daňovej kontroly za zdaňovacie obdobie jún 2013 v dôsledku nepreukázania splnenia zákonných podmienok pre

- uplatnenie oslobodenia od DPH v intrakomunitárnom obchode s odberateľom [REDAKOVANÉ], Česká republika (konkrétne preukázanie fyzického dodania tovaru do Českej republiky, pozn.) a

- pre uplatnenie práva na odpočítanie DPH pri tuzemskom dodaní tovaru sťažovateľke spoločnosťou [REDAKOVANÉ] (nebola preukázaná konkrétna dodávka tovaru sťažovateľke touto spoločnosťou, pozn.) rozhodnutím z 30. januára 2017 určil sťažovateľke rozdiel v sume nadmerného odpočtu vo výške 38 300,96 € na dani z pridanej hodnoty.

Sťažovateľka proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie, o ktorom rozhodlo Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný správny orgán“) rozhodnutím z 10. augusta 2017 tak, že napadnuté rozhodnutie daňového úradu potvrdilo.

3. Správnou žalobou sa sťažovateľka domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) žalobu sťažovateľky zamietol rozsudkom sp. zn. 31 S 132/2017 zo 7. marca 2018 s odôvodnením, že v konaní nebola preukázaná konkrétnymi dôkazmi spochybnená dodávka tovaru sťažovateľke od dodávateľa [REDAKOVANÉ], s. r. o., pretože dodávateľom boli predložené len účtovné doklady za iné účtovné obdobie (marec 2013). Zároveň sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno ani vo vzťahu k splneniu podmienok pre oslobodenie od DPH pri intrakomunitárnom obchode s českým odberateľom, keďže nebola zákonným spôsobom zdokladovaná preprava tovaru z tuzemska.

4. *Proti tomuto rozsudku sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že ju zamietol. V odôvodnení sa v podstatnom uvádza:*

„Správca dane svojimi zisteniami dôvodne spochybnil, že zdaniteľné plnenia boli realizované tak, ako to je uvedené na predložených faktúrach... Bolo preto na sťažovateľovi, aby predložil také doklady, ktoré by hodnoverne potvrdili, že predmetné obchody sa uskutočnili tak, ako boli deklarované, čo sa v prejednávanom prípade nestalo.

... Teda rovnako ako krajský súd musí aj kasačný súd potvrdiť, že správca dane od sťažovateľa oprávnene vyžadoval v zmysle § 24 ods. 1 daňového poriadku preukázanie splnenia hmotnoprávných podmienok uvedených v zákone o DPH a doloženie oprávnenosti uplatneného práva na odpočítanie dane. Kasačný súd podotýka, že právna otázka rozloženia dôkazného bremena, resp. nutnosti jeho unesenia zo strany daňového subjektu, bola obdobne vyriešená i v predchádzajúcich rozhodnutiach najvyššieho súdu...

Kasačný súd konštatoval, že správca dane v rámci daňovej kontroly vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré je podrobne rozpísané tak v preskúmanom rozhodnutí ako aj v rozsudku krajského súdu. Na jeho základe dospel k záveru, že sťažovateľ porušil ust. § 49 ods. 1, 2 v nadväznosti na ust. § 51 ods. 1 písm. a/ zákona č. 222/2004 Z.z. o DPH s tým, že si uplatnil právo na odpočet dane zo zdaniteľných obchodov deklarovaných vo vyššie špecifikovaných faktúrach od dodávateľa [REDAKOVANÉ] s.r.o., pri ktorých nebolo preukázané, že vznikla daňová povinnosť dodávateľovi tovaru, t.j., že tieto zdaniteľné obchody boli reálne uskutočnené osobou uvedenou na faktúre. S týmto právnym záverom sa kasačný súd stotožnil v celom rozsahu.

... Rovnako nepreukázal oprávnenosť oslobodenia od DPH v prípade faktúr... vystavených pre odberateľa [REDAKOVANÉ] s.r.o., čím sťažovateľ porušil ust. § 46 ods. 1 zákona o DPH, keďže nebolo preukázané, že predmetný fakturovaný tovar bol prepravený do iného členského štátu.“

5. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou vytyka napadnutému rozsudku najvyššieho súdu najmä jeho arbitrárnosť a nedostatočné odôvodnenie, ktoré porušujú jej právo na súdnu ochranu, namieta tiež nesprávne posúdenie dôkazného bremena sťažovateľky. Sťažovateľka uvádza, že konala pri sporných obchodných prípadoch v dobrej viere, bola maximálne súčinná, poukázala na to, že absentuje možnosť objektívne získať akúkoľvek daňovú výhodu na jej strane, a teda objektívne nemohlo dôjsť k negatívnemu dopadu na

príjmy verejných rozpočtov. Sťažovateľka namieta proti presunu dôkazného bremena a výkladu uprednostnenému správnymi orgánmi aj správnymi súdmi:

„Sťažovateľ je presvedčený, že v súvislosti s intrakomunitárnym dodaním, následky údajného nepreukázania prepravy tovaru do iného členského štátu, vyplývajúce z Rozhodnutí... sú zjavne neprimerané a neproporcionálne k závažnosti tohto údajného administratívneho deliktu Sťažovateľa. Hranice obsahu vlastníckeho práva vymedzuje čl. 20 ods. 3 Ústavy... Sťažovateľ je však toho názoru, že nie je možné ani v kontexte tohto vymedzenia obsahu vlastníckeho práva zasahovať do vlastníckych práv v rozsahu, ktorý významne presahuje to, čo je nevyhnutné pre ochranu všeobecných záujmov chránených zákonom (t.j. výber daní v súlade so zákonom).

Kľúčovým výkladovým pravidlom a postupom v oblasti verejného práva vyplývajúcim zo zásady zákonnosti je princíp in dubio mitius (v pochybnostiach v prospech miernejšieho postupu), v zmysle ktorého je potrebné uprednostniť miernejší výklad právneho predpisu voči subjektu, do ktorého základných práv sa má zákonom alebo na základe zákona zasiahnuť. V oblasti daňového práva tento princíp súdna prax aplikuje tak, že pri ukladaní a vymáhaní daní podľa zákona, teda pri de facto odnímaní časti nadobudnutého vlastníctva sú orgány verejnej moci povinné šetriť podstatu a zmysel základných práv a slobôd, teda v prípade pochybností sú povinné orgány verejnej moci postupovať miernejšie...

... v súvislosti s porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces... ústavne komformný a udržateľný mal byť taký postup orgánov verejnej moci, ktorý by nedorubil DPH pri intrakomunitárnom dodaní a priznal právo na odpočet DPH pri tuzemskom dodaní.

... v dokazovaní podľa Daňového poriadku dochádza v istom momente k presunu dôkazného bremena z daňového subjektu (t.j. Sťažovateľa) na správcu dane (t.j. Daňový úrad). Je teda nepochybné, že dôkazné bremeno daňového subjektu nie je absolútne a... požadovať od Sťažovateľa preukázať pri intrakomunitárnom dodaní, že tovar skutočne opustil územie Slovenskej republiky a zdanenie na úrovni odberateľa nie je v súlade s judikatúrou a ani s eurokonformným výkladom.

V bode 77 (týka sa tuzemského dodania) sa Najvyšší súd zaoberá inštitútom dôkazného bremena, pričom cituje časti súdnych rozhodnutí, ktorých obsah ale Sťažovateľ

nikde nespochybňuje. Najvyšší súd sa teda ani v tomto bode nezaobrá zdôvodnením toho, prečo Sťažovateľ neunesol svoje dôkazné bremeno, ak predložil Dokumenty pre unesenie dôkazného bremena, konal v dobrej viere a bol náležite obozretný.

Tuzemskému dodaniu sa Najvyšší súd venoval v bodoch 70 až 80, pričom v žiadnom z týchto bodov nevenoval náležitú pozornosť zdôvodneniu konkrétnych dôvodov prečo Sťažovateľ s ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti neunesol svoje dôkazné bremeno a prečo toto dôkazné bremeno nebolo prenesené na správcu dane. Sťažovateľ je preto toho názoru, že Rozsudok je nepreskúmateľný (rovnako aj Rozhodnutie Krajského súdu) a tým tak došlo v rozsahu tuzemského dodania k zásahu do práv Sťažovateľa na spravodlivý proces.

Odôvodnením týkajúceho sa intrakomunitárneho dodania sa zaoberajú iba vyššie popísané body 82, 83, 84 a 85 Rozsudku. Odôvodnenie tak ani v rozsahu intrakomunitárneho dodania podľa názoru Sťažovateľa z dôvodov uvedených vyššie nespĺňa parametre odôvodnenia, ktoré sám Najvyšší súd stanovil vo svojej judikatúre. Rozsudok je tak aj v rozsahu odôvodnenia intrakomunitárneho dodania nepreskúmateľný (rovnako aj Rozhodnutie Krajského súdu) a tým tak v došlo k zásahu do práv Sťažovateľa na spravodlivý proces.“

6. Sťažovateľka namieta aj porušenie práva podnikat' s týmto odôvodnením:

„... Sťažovateľ bol daňovými kontrolami a súvisiacimi konaniami pred Správnymi orgánmi a Súdmi významne zaťažený (13 daňových kontrol kontrolujúcich 13 zdaňovacích období...). To malo významný vplyv na ekonomické fungovanie Sťažovateľa, ktorému tým nielenže bolo znemožnené venovať energiu rozvoju podnikania, ale dokonca viedlo k významnému zníženiu tržieb a ziskov.“

7. K namietanému porušeniu práva na zákonného sudcu sťažovateľka uvádza:

„S ohľadom na požiadavku Daňového úradu preukázať vierohodnosť tuzemského dodania, ako aj intrakomunitárneho dodania Sťažovateľom bez dôvodných pochybností, s ktorou sa Najvyšší súd stotožnil..., je Sťažovateľ toho názoru, že Krajský súd, ako aj Najvyšší súd, sa mali obrátiť na Súdny dvor EÚ s prejudiciálnou otázkou, ktorá by zodpovedala pravidlá rozloženia dôkazného bremena v predmetnom prípade.“

8. Sťažovateľka v závere svojej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd o nej takto nálezom rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na podnikanie podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na súdnu a inú právnu ochranu a na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 6Sžfk/24/2018 porušené bolo.

II. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 6Sžfk/24/2018 sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

III. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

11. Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva vykonanej všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

18. Súčasťou minimálnych garancií procesnej povahy je (okrem iných) právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť zrejmé, bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov [porovnaj napr. Helle v. Fínsko, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 19. 12. 1997, bod 60; Rajkovič v. Chorvátsko, č. 50943/99, rozhodnutie ESLP o prijateľnosti z 3. 5. 2001, bod 2]. Dôkazné bremeno o splnení podmienok na oslobodenie od dane z pridanej hodnoty znáša daňový subjekt, ktorý oslobodenie uplatňuje. Na získanie oslobodenia od dane znáša dôkazné bremeno dodávateľ tovaru, ktorý musí preukázať, že stanovené podmienky oslobodenia od dane vrátane podmienok zavedených členskými štátmi na zabezpečenie správnej a jednoduchej aplikácie oslobodení a na zabránenie akémukoľvek podvodu, daňovému úniku či prípadnému zneužitiu boli splnené (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 104/2019 z 29. mája 2019).

III.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

19. Podstatou sťažostnej argumentácie sťažovateľky je arbitrárnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu spočívajúca v takom zaťažení sťažovateľky dôkazným bremenom, ktoré odporuje eurokonformnému výkladu ustanovení zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“). Sťažovateľka podľa svojho presvedčenia dostatočne preukázala sporné obchodné prípady v rozsahu, v akom to možno rozumne od daňového subjektu očakávať.

20. K tomu ústavný súd konštatuje, že správca dane nie je povinný preukazovať, že údaje k jednotlivému účtovnému prípadu boli daňovníkom zaznamenané v rozpore so skutočnosťou. Jeho povinnosťou je len preukázať, že o súlade účtovníctva so skutočnosťou existujú vážne a dôvodné pochyby. Na ten účel musí identifikovať a preukázať konkrétne skutočnosti, na základe ktorých možno mať reálne pochybnosti

o dôveryhodnosti, úplnosti či správnosti účtovníctva (k tomu porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 2 Afs 24/2007 z 30. januára 2008, č. 1572/2008 Sb. NSS alebo nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 232/02 z 29. októbra 2002). Pokiaľ správca dane unesie takto vymedzenú dôkaznú povinnosť, je opäť na daňovom subjekte, aby preukázal pravdivosť svojich tvrdení o vierohodnosti, preukaznosti a správnosti účtovníctva vo vzťahu k predmetnému obchodnému prípadu alebo svoje tvrdenia korigoval. Daňový subjekt pritom tieto skutočnosti preukazuje už spravidla inými dôkaznými prostriedkami ako vlastným účtovníctvom.

21. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku citovaného v bode 4 presvedčil o tom, že jeho odôvodnenie nie je arbitrárne, je ústavne akceptovateľné a procesný postup je zlučiteľný s požiadavkami základného práva na súdnu ochranu. Najvyšší súd akceptoval na základe vykonaného dokazovania v daňovom konaní ako preukázané, že sťažovateľka doložila svoje tvrdenia dôkazmi – účtovníctvom (zaevidovanými faktúrami od spoločnosti [REDAKOVANÉ], s. r. o., ako dodávateľom sťažovateľky a vo vzťahu k dodaniu tovaru českému odberateľovi [REDAKOVANÉ], pozn.), ale po prechode dôkazného bremena na správcu dane tento uniesol svoje dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu dôvodnosti jeho pochyb o tom, že dodanie tovaru v tuzemsku skutočne realizoval deklarovaný dodávateľ a plnenie (tovar) v rámci intrakomunitárneho obchodu bolo skutočne vyvezené z tuzemska. Dokazovaním vykonaným správcom dane (bližšie pozri s. 2 a 3 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu) bolo okrem iného zistené, že dodávateľ [REDAKOVANÉ], s. r. o., sa na adrese sídla nenachádza, bývalý konateľ spoločnosti účtovné a daňové doklady podľa svojho tvrdenia odovzdal [REDAKOVANÉ], názov spoločnosti, ktorú zastupoval, uviesť nevedel. Likvidátor [REDAKOVANÉ] účtovnými dokladmi nedisponuje, nevedel uviesť, kto ich uschováva. Na základe uvedeného nebol preukázaný vznik daňovej povinnosti u spoločnosti [REDAKOVANÉ], s. r. o., v súvislosti so spochybnenými faktúrami, čo je predpokladom vzniku práva odpočítať daň podľa § 49 ods. 1 zákona o DPH. Vo vzťahu k deklarovanej preprave tovaru z tuzemska do iného členského štátu s oslobodením od DPH je na platiteľovi dodávajúcom tovar do iného členského štátu preukázanie splnenia všetkých zákonných podmienok pre uplatnenie oslobodenia. Z predložených dokladov nevyplýva, že tovar skutočne opustil územie Slovenskej republiky. V rámci medzinárodnej výmeny

informácii bolo zistené, že od 1. októbra 2013 sa spoločnosť [REDAKOVANÉ], nachádza na virtuálnej adrese, deklarované miesto vyloženia predmetného tovaru je podľa tvrdenia vtedajšieho konateľa spoločnosti len korešpondenčnou adresou bez personálneho a materiálneho vybavenia či kancelárskych priestorov. V súvislosti s prepravou a skladovaním tovaru nevznikli podľa tvrdenia vtedajšieho konateľa spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], žiadne daňové výdavky. Vystavené potvrdenie o preprave tovaru mimo územia Slovenskej republiky podľa svojej výpovede podpísal konateľ v sklade v Bratislave. Uvedené zistenia dostatočným spôsobom spochybňujú splnenie podmienok pre oslobodenie na strane sťažovateľky, čím správca dane uniesol svoje dôkazné bremeno.

22. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že sťažovateľka nepredložila ústavnému súdu rozsudok krajského súdu sp. zn. 31 S 132/2017 zo 7. marca 2018 ani rozhodnutia správnych orgánov, ktoré boli v konaní preskúmané. Z verejného informačného systému www.otvorenesudy.sk je dostupná informácia, že krajský súd rozhodoval v súvisiacich konaniach sp. zn. 31 S 131/2017 (zdaňovacie obdobie apríl 2013, pozn.) a sp. zn. 31 S 33/2019 (zdaňovacie obdobie máj 2013) tých istých účastníkov, v ktorých preskúmal rozhodnutie správcu dane o určení rozdielu DPH pre neuznanie odpočítania DPH v prípade spoločnosti [REDAKOVANÉ], s. r. o., a neuznania oslobodenia od DPH v prípade spoločnosti [REDAKOVANÉ]. Ústavný súd nepovažuje za náhodné, že sťažovateľka nepredložila rozhodnutia správnych orgánov a správneho súdu prvej inštancie, ktoré sú pre posúdenie veci potrebné. Dôvody pochybností správcu dane o skutočnej realizácii sporných obchodných prípadov, resp. o realizácii prepravy tovaru z tuzemska a jeho získané poznatky sú v týchto súvisiacich konaniach zhodné a vzťahujú sa na obdobie celého prvého polroka roku 2013, a preto ústavný súd čerpal pri posudzovaní opodstatnenosti sťažnosti aj z týchto rozhodnutí.

23. Vzhľadom na hore popísanú mobilitu dôkazného bremena a dostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v tejto súvislosti ústavný súd nepovažuje hodnotenie procesu dokazovania zo strany sťažovateľky za ústavne relevantné, naopak, procesný postup žalovaných správnych orgánov hodnotí ako ústavne konformný. Z uvedených dôvodov ústavný súd tú časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky, ktorou namieta

porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

IV.

K namietanému porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

24. Sťažovateľka namieta porušenie práva na zákonného sudcu v súvislosti s tým, že najvyšší súd nepoložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskej únie týkajúcu sa presunu dôkazného bremena v daňovom konaní.

25. K tomu ústavný súd dodáva, že predpokladom polozenia prejudiciálnej otázky je pochybnosť všeobecného súdu o výklade a aplikácii európskeho práva, ku ktorému dospel vo veci konajúci súd. Všeobecný súd nie je viazaný návrhom sporovej strany v konaní a je na jeho posúdení, či považuje za potrebné tento inštitút využiť. Zároveň ani ústavný súd nedospel k záveru, že v danom prípade v súvislosti s presunom dôkazného bremena vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu je dôvodné uvažovať o nutnosti využitia tohto inštitútu. Vo veci nie je nejasný zákonom určený rozsah skutočností, vo vzťahu ku ktorým znáša sťažovateľka dôkazné bremeno (aj keď sťažovateľka je opačného názoru, pozn.), a tieto navyše vyplývajú z vnútroštátnej úpravy zákona o DPH, do ktorého bola smernica transponovaná, a to s bohatou judikatúrou Súdného dvora Európskej únie a vnútroštátnych správnych súdov uvedenou a aplikovanou najvyšším súdom v napadnutom rozhodnutí. Samotné presvedčenie sťažovateľky o tom, že dôkazné bremeno uniesla, nie je dôvodom na polozenie prejudiciálnej otázky.

26. Ústavný súd teda nezistil takú príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ktorý by mohol viesť k vysloveniu porušenia označeného práva po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

V.

K namietanému porušeniu hmotných ústavných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy

27. Sťažovateľka namieta porušenie práva vlastníť majetok a práva podnikat' v súvislosti s vecnou nesprávnosťou rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým bol určený rozdiel v sume nadmerného odpočtu DPH. Táto mala podľa tvrdenia sťažovateľky nastať v dôsledku nesprávneho procesného postupu správnych orgánov a všeobecných správnych súdov porušujúceho právo na súdnu ochranu. Keďže ústavný súd nezistil pnutie procesného postupu najvyššieho súdu a jeho napadnutého rozsudku so základným právom sťažovateľky na súdnu ochranu, nie je naplnený ani ňou tvrdý predpoklad porušenia ústavných hmotných práv.

28. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú a odmietol ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. V závere ústavný súd dodáva, že vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu